

IV U 471/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSR Andrzej Kurzych
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Czerniawska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2019 r. w Toruniu

sprawy **A. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania od decyzji z dnia 24 października 2018 r., nr (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej A. O. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 11 września do 27 września 2018 r.

SSR Andrzej Kurzych

IV U 471/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art. 7 ust. 2 i art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm.; dalej jako ustawa zasiłkowa) odmówił ubezpieczonej A. O. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 11 września 2018 r. do 27 września 2018 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył adekwatne przepisy ustawy zasiłkowej oraz wskazał, że ubezpieczona w okresie od 1 marca 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. była zatrudniona w (...) sp. z o.o. W dniu 28 września 2018 r. złożyła w ZUS dokumenty w celu ustalenia prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia za okres od 11 do 27 września 2018 r. Niezdolność do pracy powstała po 73 dniach od ustania zatrudnienia i jest orzeczona jako niezdolność do pracy z powodu choroby zakaźnej. W oświadczeniu Z-10 ubezpieczona nie wskazała, że po ustaniu zatrudnienia prowadzi działalność pozarolniczą. Z analizy konta wynika, że działalność ta była prowadzona w okresie od 2 sierpnia do 29 września 2018 r. W oparciu o te ustalenia organ rentowy uznał, że ubezpieczonej nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres, skoro podjęła ona działalność gospodarczą stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, niezdolność do pracy powstała w dniu 11 września 2018 r., a więc po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego i orzeczona została na 17 dni.

W odwołaniu ubezpieczona wskazała, że organ rentowy jest w posiadaniu zwolnień lekarskich za okres co najmniej 30 dni, a nie, jak błędnie podaje, 17 dni. Po ustaniu zatrudnienia ubezpieczona nie podlegała już ubezpieczeniu chorobowemu. Gdy podjęła działalność, od 2 sierpnia 2018 r., została objęta wyłącznie ubezpieczeniem zdrowotnym o kodzie 0540, który uniemożliwiał objęcie ubezpieczeniem chorobowym. Ponadto niezdolność do pracy stwierdzono u ubezpieczonej dopiero 11 września 2018 r., a nie w dacie podjęcia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wyjaśnił, że podejmując z dniem 2 sierpnia 2018 r. działalność gospodarczą, ubezpieczona skorzystała z „Ulgi na start”, tym samym zrezygnowała z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, jak również z opłacania składek. Skoro ubezpieczona nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu, to brak było podstaw do ustalenia prawa do zasiłku chorobowego. Ponadto ubezpieczonej do dnia 31 sierpnia 2018 r. przysługiwało prawo do renty rodzinnej. Z tego powodu ubezpieczona nie mogłaby podlegać ubezpieczeniu chorobowemu, skoro nie podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. W konsekwencji organ rentowy wskazał, że ubezpieczonej nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od 11 do 26 października 2018 r., skoro pozostawała w zatrudnieniu w okresie od 1 marca 2016 r. do 30 czerwca 2018 r., po ustaniu zatrudnienia od 2 sierpnia 2018 r. podjęła działalność gospodarczą w ramach ubezpieczenia „Ulga na start” i nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, stała się niezdolna do pracy z powodu choroby 11 września 2018 r. w okresie wylegania dłuższym niż 3 miesiące. Niezdolność do pracy powstała bowiem w okresie, w którym ubezpieczona nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona A. O. podlegała ubezpieczeniu chorobowemu od 1 marca 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. z tytułu pozostawania w stosunku pracy z (...) sp. z o.o. w G..

W dniu 2 sierpnia 2018 r. ubezpieczona podjęła działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług pielęgniarских. Z tytułu tej umowy nie podlegała ubezpieczeniom społecznym, gdyż skorzystała z tzw. „Ulgi na start”. Podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu z kodem 0540.

Po ustaniu zatrudnienia ubezpieczona zaczęła odczuwać gorsze samopoczucie. Początkowo kaszlała, z czasem kaszel się nasilał, a na początku września 2018 r. pojawiała się podwyższona temperatura ciała i wzmożona potliwość. Podczas wizyty lekarskiej w dniu 11 września 2018 r. okazało się, że u ubezpieczonej występuje gruźlica. Ubezpieczona uzyskała zwolnienie lekarskie na okres od 11 do 27 września 2018 r. z kodem D/E. Następnie uzyskiwała dalsze zwolnienia lekarskie, aż do 26 października 2018 r. (i dalej).

Z dniem 29 września 2018 r. ubezpieczona zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej.

W okresie od 29 grudnia 2011 r. do 31 sierpnia 2018 r. ubezpieczonej przysługiwało prawo do renty rodzinnej.

Decyzją z dnia 24 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił ubezpieczonej A. O. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 11 września 2018 r. do 27 września 2018 r. Kolejną decyzją z dnia 14 listopada 2018 r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 24 października 2018 r. w ten sposób, że odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 11 września 2018 r. do 26 października 2018 r. Odwołanie od decyzji z dnia 14 listopada 2018 r. rozpoznawane jest przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie oznaczonej sygnaturą IV U 60/19.

(dowody:

- decyzja z 24.10.2018 r. – k. 1-2 akt zasiłkowych,
- decyzja z 14.11.2018 r. – k. 3-4 akt zasiłkowych,
- zaświadczenia lekarskie – k. 10, 15, 21 akt zasiłkowych,
- świadectwo pracy – k. 13 akt zasiłkowych)

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny był bezsporny. Wynikał on z zalegających w aktach zasiłkowych dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały.

Istota niniejsze sprawy sprowadzała się do zbadania, czy ubezpieczona miała prawo do zasiłku chorobowego za okres od 11 do 27 września 2018 r. Organ rentowy podnosił, że wskazana niezdolność do pracy przypadła w okresie niepodlegania przez ubezpieczoną ubezpieczeniu chorobowemu, mimo że posiadała w tym zakresie stosowny tytułu, w postaci prowadzenia działalności gospodarczej.

W celu zbadania zasadniczego dla rozstrzygnięcia sprawy zagadnienia należy przedstawić zasadnicze zręby stanu ustalonego stanu faktycznego, przy czym, w celu uporządkowania wyводу, zostaną one jednocześnie osadzone w systemie normatywnym ubezpieczeń społecznych poprzez odesłanie do adekwatnych norm prawnych.

Po pierwsze – ubezpieczona w okresie od 1 marca 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. podlegała ubezpieczeniom społecznym, w tym chorobowemu, z tytułu pozostawania w stosunku pracy. Nie budziła wątpliwości, iż od dnia 11 września 2018 r. była niezdolna do pracy na okres przewyższający 30 dni (od 11 września do 26 października 2018 r.). Niezdolność ta oznaczona była kodem D/E. Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy zasiłkowej kody te oznaczają niezdolność do pracy spowodowaną gruźlicą (D) i niezdolność do pracy spowodowaną chorobą, o której mowa w art. 7 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Przepis art. 7 pkt 2 reguluje prawo do zasiłku chorobowego w sytuacji, w której niezdolność do pracy powstała po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego. W myśl tego przepisu zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego – w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

W konsekwencji, skoro:

- pracownicy tytuł ubezpieczenia wyekspirował z dniem 30 czerwca 2018 r.,
- ubezpieczona z dniem 11 września 2018 r., a więc w ciągu 3 miesięcy od ustania zatrudnienia, stała się niezdolna do pracy,
- a przyczyną niezdolności do pracy była gruźlica, czyli choroba zakaźna o okresie wylegania dłuższym niż 14 dni,
- zaś niezdolności do pracy trwała ponad 30 dni,

to co do zasady niewykluczone było uzyskanie przez ubezpieczoną prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia w trybie określonym w art. 7 pkt 2 ustawy zasiłkowej, o ile nie zaistniały okoliczności eliminacyjne, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Po drugie, poza sporem było, że z dniem 2 sierpnia 2018 r. ubezpieczona podjęła działalność gospodarczą, którą, z uwagi na stan zdrowia, zakończyła z dniem 29 września 2018 r. Taki stan rzeczy należało rozważać w płaszczyźnie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Zgodnie z tym przepisem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Działalność gospodarcza co do zasady stanowi tytuł ubezpieczenia chorobowego, co wynika z art. 11 ust. 2 w związku z art. 6 ust.

1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300; dalej jako ustaw systemowa), a więc jej podjęcie eliminuje prawo do zasiłku chorobowego, o którym mowa w art. 7 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Zachodzi konieczność analizy tego schematu w kontekście korzystania przez ubezpieczoną z tzw. „Ulgi na start”. Zasady tej ulgi reguluje art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.). W myśl tego przepisu przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej (ust. 1). Przedsiębiorca może zrezygnować z tego uprawnienia przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych (ust. 2).

Odbiciem tego przepisu na gruncie ubezpieczeń społecznych jest obowiązujący od 30 kwietnia 2018 r. art. 8 ust. 6a ustawy systemowej, który stanowi, że za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność nie uważa się w rozumieniu niniejszej ustawy osoby fizycznej, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Przedsiębiorca, korzystający z „Ulgi na start”, nie jest zatem osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w sferze ubezpieczeń społecznych. Dopóki korzysta z tego przywileju, dopóty nie posiada tytułu ubezpieczeń społecznych, w tym ubezpieczenia chorobowego. Przedsiębiorca może wprawdzie zrezygnować z tego uprawnienia przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, lecz zależy to tylko od jego decyzji. Do tego czasu na gruncie ubezpieczeń społecznych winien być traktowany jako „przedsiębiorca nie prowadzący działalności gospodarczej” i tym samym jako osoba nie posiadająca tytułu ubezpieczeń społecznych. Nie występuje bowiem konstrukcja przedsiębiorcy potencjalnie prowadzącego działalność gospodarczą.

Przenosząc te uwagi na grunt regulacji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej stwierdzić należy, że przedsiębiorca korzystający z ulgi, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, nie jest osobą kontynuującą działalność zarobkową lub podejmującą działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. W tym przypadku działalność gospodarcza nie stanowi tytułu ubezpieczenia chorobowego, co wprost wynika z ustawy Prawo przedsiębiorców i ustawy systemowej. Dopiero w razie rezygnacji z ulgi, co odbywa się poprzez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, tytuł ubezpieczenia społecznego ulega aktywowaniu. W ten sposób dochodzi również do wypełnienia dyspozycji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Przenosząc powyższe rozważania w realia niniejszej sprawy wskazać należy, że fakt prowadzenia przez ubezpieczoną działalności gospodarczej w okresie od 2 sierpnia 2018 r. do 29 września 2018 r. nie miał żadnego znaczenia z punktu widzenia prawa do zasiłku chorobowego za okres od 11 do 27 września 2018 r. Działalność ta nie stanowiła tytułu ubezpieczenia chorobowego, co dekomponowało układ jurydyczny wytyczony normą art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Ubezpieczona miała więc prawo do zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy powstałej w ciągu 3 miesięcy po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 7 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Po trzecie, okolicznością nie mającą żadnego znaczenia dla sprawy było pobierania przez ubezpieczoną do dnia 31 sierpnia 2018 r. renty rodzinnej. Oczywiście jest, że renta rodzinna nie stanowi tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz że nie została wymieniona w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej jako negatywna przesłanka prawa do zasiłku chorobowego.

W tym stanie rzecz, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., a także przywołanych przepisów prawa materialnego, zaskarżona decyzja podlegała zmianie poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 11 do 27 września 2018 r.